

ISSN 0125 - 7447

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL
SURVEILLANCE REPORT

VOLUME 16 NUMBER 31

AUGUST 9, 1985

Hepatitis A ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง - กรุงเทพมหานคร	368
อาหารเป็นพิษจากขนมจีน-พะเยา	370
ผลการตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์- เมย .2528	371
ผลการตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์-พค.2528	376
อาหารเป็นพิษ-ร้อยเอ็ด	377
สถานการณ์โรค	378

การสอบสวนโรค

Hepatitis A ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง - กรุงเทพมหานคร

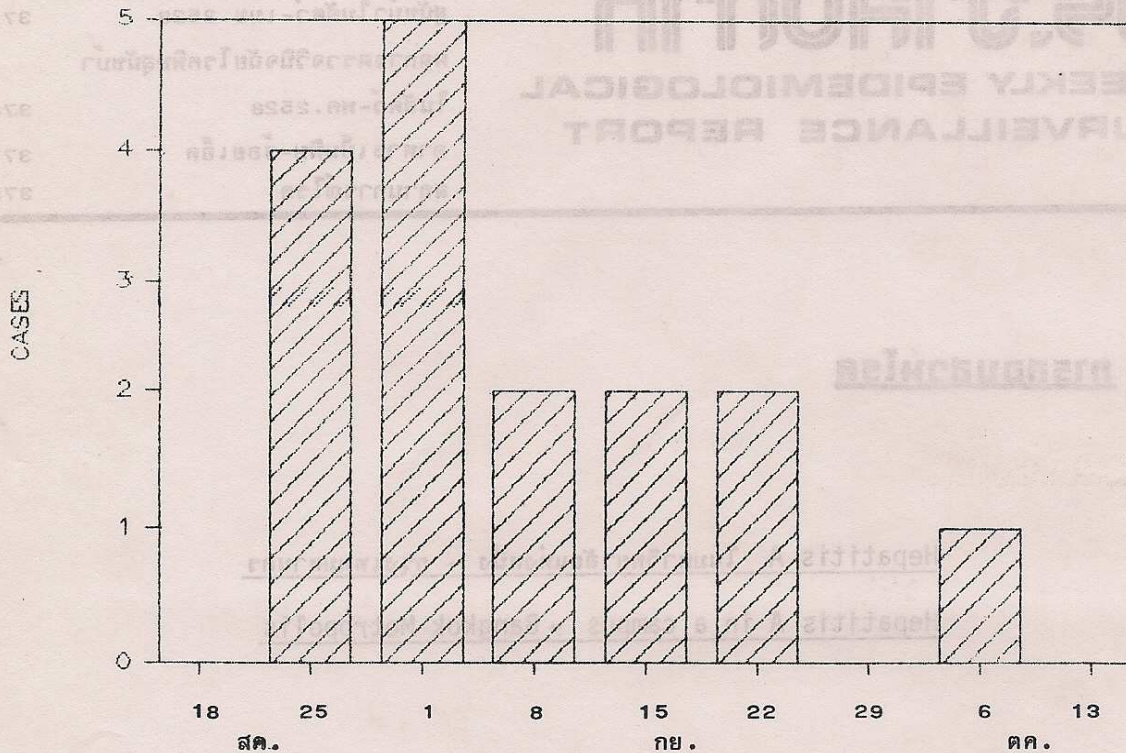
Hepatitis A in a campus - Bangkok Metropolis

เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2527 กองระบาดวิทยาได้รับรายงานจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ว่ามีการระบาดของโรคตับอักเสบเกิดขึ้นในกลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร การสอบสวนโรคได้เริ่มต้นขึ้นในเวลาต่อมา

การ review ทะเบียนผู้ป่วยในคลินิกในมหาวิทยาลัยพบผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคตับอักเสบ 4 ราย ในช่วงเดือนมิถุนายน-กันยายน ขณะเดียวกันเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2526 ไม่มีผู้ป่วยเลย การค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมด้วยการทำแบบสอบถามนักศึกษาตามคณะและหอพักต่าง ๆ พบผู้ป่วยโรคตับอักเสบตามคำจำกัดความว่าได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์หรือมีอาการตัวเหลืองตาเหลืองอีก 12 ราย รวมเป็นผู้ป่วยทั้งหมด 16 ราย การเก็บเลือดตรวจพบ IgM แอนติบอดีต่อ hepatitis A virus (IgM anti-HAV) 5 (56%) จาก 9 ราย อีก 4 ราย ที่เหลือไม่พบ IgM anti-HAV แต่พบ IgG anti-HAV ทั้ง 4 ราย

รูปที่ 1 ผู้ป่วยโรคตับอักเสบในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง,

กรุงเทพมหานคร, สิงหาคม - ตุลาคม 2527

เริ่มมีผู้ป่วยรายแรกเกิดขึ้นในวันที่ 23 สิงหาคม 2527 epidemic curve กินเวลารวม 39 วัน และสิ้นสุดในวันที่ 2 ตุลาคม ซึ่งให้เห็นถึงลักษณะการระบาดแบบ common source และ propagated source (รูปที่ 1) จากผู้ป่วยทั้งหมด 16 ราย 13 ราย เป็นนักศึกษาที่พักอยู่ในหอพัก อัตราป่วยสูงสุดในหอพัก ก. (16.8/1000) ขณะที่อัตราป่วยในหอพักอีกสี่แห่งอยู่ระหว่าง 4.4 - 10.9/1000 ส่วนหอพักอีก 8 แห่งไม่มีผู้ป่วยเลย

ระบบน้ำในมหาวิทยาลัยมี 2 ชนิด คือ น้ำบาดาลสูบเองและน้ำประปา อัตราป่วยของนักศึกษาในหอพักที่ใช้น้ำบาดาลสูบเองเท่ากับ 11.0/1000 เปรียบเทียบกับ 3.8/1000 ในนักศึกษาในหอพักที่ใช้น้ำประปา การศึกษา case - control พบว่าการเจ็บป่วยมีความสัมพันธ์กับการดื่มน้ำจากก๊อกน้ำมากกว่า 2 แก้ว/วัน (odds ratio = infinite, $p = 0.01$) และการดื่มน้ำในหอพัก ก. (OR = 5.1, $p = 0.02$) อย่างมีนัยสำคัญ ไม่พบว่าการเจ็บป่วยสัมพันธ์กับการรับประทานอาหารในโรงอาหารในบริเวณมหาวิทยาลัย การเก็บน้ำส่งตรวจจากระบบน้ำทั้งสองชนิดพบการปนเปื้อนด้วย fecal coliform bacteria เฉพาะหอ ก. ขณะที่ไม่พบการปนเปื้อนในน้ำในตึกอื่น ๆ

การสอบสวนโรคบ่งชี้ว่าการระบาดครั้งนี้มีลักษณะ waterborne และเกิดจากการปนเปื้อนในระบบน้ำบาดาลส่วนที่ส่งไปยังหอ ก. เพื่อควบคุมการระบาดทางมหาวิทยาลัยได้แนะนำให้งดการดื่ม น้ำจากก๊อกชั่วคราว และดำเนินการค้นหาและแก้ไขข้อบกพร่องในระบบน้ำ

ผู้รายงาน โครงการศึกษาฝึกอบรมในสาขาระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

รายงานย่อ

อาหารเป็นพิษจากขนมจีน-พะเยา

Food poisoning-Phayao

เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2528 มีผู้ป่วยด้วยโรคอาหารเป็นพิษเกิดขึ้นในตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พบผู้ป่วยรวม 12 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต เป็นชาย 2 ราย หญิง 10 ราย อายุตั้งแต่ 5 - มากกว่า 45 ปี ทั้งหมดได้ร่วมกันรับประทานอาหารขนมจีนในเวลาประมาณ 7.00 น. ของวันที่ 23 เมษายน หลังจากนั้นประมาณ 15 - 30 นาที เริ่มมีอาการป่วยตามมา อาการป่วยประกอบด้วย อาเจียน เหงื่อออก อ่อนเพลีย เวียนศีรษะและอ่อนแรง ทั้ง 12 ราย ได้รับการนำส่งโรงพยาบาลเชียงคำหลังจากนั้น ขนมจีนดังกล่าว ผู้ขายได้ทำไว้ตั้งแต่ 15.00 น. วันที่ 23 เมษายน และนำออกขายในเวลา 7.00 น. วันที่ 24 เมษายน การติดตามผู้ซื้อขนมจีนพบว่า มีเฉพาะ 12 รายดังกล่าว ซึ่งซื้อขนมจีนเป็นรายแรก ๆ ที่มีอาการป่วย แต่ผู้ซื้อหลังจากนั้น ไม่มีอาการป่วยเกิดขึ้น แสดงว่าเฉพาะขนมจีนชิ้นหน้า ๆ เท่านั้นที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วย อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบขั้นตอนการผลิตขนมจีน ไม่พบว่ามี การปนเปื้อนด้วยสารฆ่าแมลงใด ๆ เลย

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

การสอบสวนโรคบ่งชี้ว่าการระบาดครั้งนี้มีลักษณะ waterborne และเกิดจากการปนเปื้อนในระบบน้ำบาดาลส่วนที่ส่งไปยังหอ ก. เพื่อควบคุมการระบาดทางมหาวิทยาลัยได้แนะนำให้งดการดื่ม น้ำจากก๊อกชั่วคราว และดำเนินการค้นหาและแก้ไขข้อบกพร่องในระบบน้ำ

ผู้รายงาน โครงการศึกษาฝึกอบรมในสาขาระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

รายงานย่อ

อาหารเป็นพิษจากขนมจีน-พะเยา

Food poisoning-Phayao

เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2528 มีผู้ป่วยด้วยโรคอาหารเป็นพิษเกิดขึ้นในตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พบผู้ป่วยรวม 12 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต เป็นชาย 2 ราย หญิง 10 ราย อายุตั้งแต่ 5 - มากกว่า 45 ปี ทั้งหมดได้ร่วมกันรับประทานอาหารขนมจีนในเวลาประมาณ 7.00 น. ของวันที่ 23 เมษายน หลังจากนั้นประมาณ 15 - 30 นาที เริ่มมีอาการป่วยตามมา อาการป่วยประกอบด้วย อาเจียน เหงื่อออก อ่อนเพลีย เวียนศีรษะและอ่อนแรง ทั้ง 12 ราย ได้รับการนำส่งโรงพยาบาลเชียงคำหลังจากนั้น ขนมจีนดังกล่าว ผู้ขายได้ทำไว้ตั้งแต่ 15.00 น. วันที่ 23 เมษายน และนำออกขายในเวลา 7.00 น. วันที่ 24 เมษายน การติดตามผู้ซื้อขนมจีนพบว่า มีเฉพาะ 12 รายดังกล่าว ซึ่งซื้อขนมจีนเป็นรายแรก ๆ ที่มีอาการป่วย แต่ผู้ซื้อหลังจากนั้น ไม่มีอาการป่วยเกิดขึ้น แสดงว่าเฉพาะขนมจีนชิ้นหน้า ๆ เท่านั้นที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วย อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบขั้นตอนการผลิตขนมจีน ไม่พบว่ามี การปนเปื้อนด้วยสารฆ่าแมลงใด ๆ เลย

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา